

Lietuvos Respublikos kultūros ministru
dr. Mindaugui Kvietkauskui

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOS
KULTŪROS VERTYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO KOMISIJOS
2017–2020 M. DARBO ATASKAITA

Vilnius, 2020-07-02

Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos (toliau – Atestavimo komisija), siekiančios įvertinti restauratorių profesinį pasirengimą, kompetenciją bei praktinę veiklą, darbą reglamentuoja Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266 (Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. ĮV-893 redakcija).

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2017 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. ĮV-994 „Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos sudėties patvirtinimo“ buvo sudaryta 15 narių Atestavimo komisija trejų metų kadencijai.

Šios kadencijos Atestavimo komisija darbą pradėjo 2017 m. II pusėje. 2017–2020 m. įvyko 6 eiliniai Atestavimo komisijos posėdžiai, skirti įvertinti besiatestuojančių restauratorių profesines žinias bei patyrimą, konservavimo, restauravimo ir prevencinio konservavimo tyrimų darbus ir (ar) parengtas šių darbų metodikas bei projektus ir metodinį vadovavimą šiems darbams.

Atestavimo komisija atestuoja 21 specialybės (specializacijos) restauratorius; suteikta kvalifikacinė kategorija galioja penkerius metus. Atestavimo komisijos darbo grupės turėjo galimybę susitikti su besiatestuojančiais kilnojamųjų kultūros vertybių restauratoriais, susipažinti su atliekamais darbais, įvertinti jų kompetenciją ir priimti sprendimus, rekomenduojančius kultūros ministru suteikti restauratoriui jo kvalifikaciją atitinkančią kategoriją; atidėti restauratoriaus atestavimą; panaikinti bet kurią galiojančią restauratoriaus kvalifikacinę kategoriją.

LR kultūros ministro įsakymais (2017 m. gruodžio 14 d. Nr. ĮV-1187; 2018 m. birželio 5 d. Nr. ĮV-471; 2018 m. gruodžio 6 d. Nr. ĮV-957; 2019 m. birželio 20 d. Nr. ĮV-425; 2019 m. gruodžio 12 d. Nr. ĮV-817; 2020 m. birželio 29 d. Nr. ĮV-852) kvalifikacinės kategorijos, apibrėžiančios veiklos sritis ir ribas, buvo suteiktos 216 įvairių sričių restauratoriams ir restauravimo technologams, dirbantiems Lietuvos muziejų, bibliotekų ir archyvų restauravimo padaliniuose, privačiose nekilnojamojo paveldo restauravimo įmonėse, taip pat asmenims, užsiimantiems individualia veikla ir aukštųjų mokyklų restauravimo specialybių absolventams, sėkmingai apgynusiems baigiamuosius darbus.

Analizuojant 2017–2020 m. restauratorių atestavimo rezultatus, akivaizdu, kad didžiąją dalį besiatestuojančiųjų sudarė Lietuvos muziejų – nacionalinių, respublikinių, savivaldybių ir žinybinių – restauravimo specialistai. Net 134 molbertinės tapybos, meno kūrinių ant popieriaus, tekstilės, keramikos, meninių baldų, auksuotės, metalo dirbinių, polichromuoto medžio, archeologinių radinių restauratoriai bei restauravimo technologai įgijo atitinkamas kvalifikacines kategorijas.

Gerokai mažiau – tik 39 specialistai – sudaro kvalifikacines kategorijas įgijusių ir privačiose nekilnojamojo kultūros paveldo restauravimo įmonėse dirbančių restauratorių bei asmenų, užsiimančių individualia restauravimo veikla, grupę. Atestuoti restauratoriai atstovauja molbertinės tapybos; auksuotės; polichromuoto medžio; akmens, dirbtinio marmuro ir dekoratyvinių dangų; lipdybos, natūralaus ir dirbtinio akmens skulptūros; metalo; sienų tapybos; vitražo; vargonų; vargonų restauravimo technologų ir restauravimo technologų sritis. Įvertinant restauruojamų nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų gausą ir juose dirbančių restauravimo specialistų pajėgas, tenka apgailestauti, kad šios srities restauratorių ketinimai ir ryžtas kelti profesinę kvalifikaciją yra labai nežymūs.

Dar 23 restauratoriai, įgiję kvalifikacines kategorijas, yra dokumentų restauratoriai ir technologai, dirbantys Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo, Vilniaus universiteto, Kauno apskrities viešojoje (1 specialistas), Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešojoje (1 specialistas) bibliotekose bei Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje (1 specialistas) ir Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje (1 specialistas). Nerimą kelia Lietuvos archyvų srityje dirbantys restauravimo specialistai, vykdančios ypatingos svarbos misiją – išsaugoti ir deramai restauruoti Valstybės dokumentų fondą. Per 2017–2020 m. kadenciją atestuoti tik 2 restauratoriai, atstovaujantys šią sritį.

Džiugu, kad vis daugiau aukštųjų mokyklų restauravimo specialybių absolventų restauratoriaus kvalifikacines kategorijas įgyja už sėkmingai apgintus baigiamuosius darbus – šioje kadencijoje Atestavimo komisija suteikė atitinkamas restauratoriaus kvalifikacines kategorijas net 20 asmenų.

Būtina pažymėti, kad per pastaruosius trejus metus net 42 restauratoriai įgijo aukščiausiąją ir eksperto kvalifikacinę kategoriją neterminuotai. Viena vertus, tai puikus Lietuvos restauratorių profesinio pasirengimo, kompetencijos bei praktinės veiklos įvertinimas. Kita vertus, būtina realiai įvertinti šį rodiklį ir dėti visas pastangas būsimos restauratorių kartos rengimui. Praktika rodo, kad kvalifikuotu restauravimo specialistu tampama tik tinkamai suderinus aukštosiose mokyklose įgytas žinias, ne vienerių metų sėkmingą praktinę veiklą ir mentoriaus – darbų vadovo – nuoseklią profesinę globą bei patirties perdavimą.

Be to, per ataskaitinį 2017–2020 m. laikotarpį įvyko 2 neeiliniai Atestavimo komisijos posėdžiai.

Pirmajame (2018 m. sausio 11 d., Protokolo Nr. 60/80) buvo nagrinėtas auksuotės restauratoriaus Stanislovo Stanionio Kultūros ministerijai 2017 m. gruodžio 11 d. pateiktas prašymas peržiūrėti 2017 m. lapkričio 29 d. Atestavimo komisijos posėdyje priimtą sprendimą atidėti jo atestaciją. Neeiliniame posėdyje buvo nutarta palikti galioti Atestavimo komisijos 2017

m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 59/79 priimtą sprendimą atidėti Stanislovo Stanionio atestaciją, pažymint, kad restauratoriui turima kvalifikacinė kategorija nepanaikinama.

Antrajame neeiliniame Atestavimo komisijos posėdyje (2018 m. liepos 4 d., Protokolo Nr. 62/82) buvo nagrinėtas auksuotės restauratoriaus Stanislovo Stanionio Kultūros ministerijai 2018 m. birželio 6 d. pateiktas prašymas peržiūrėti 2018 m. gegužės 28 d. Atestavimo komisijos posėdyje priimtą sprendimą suteikti jam auksuotės restauratoriaus II kategorijos kvalifikacinę kategoriją. Neeiliniame posėdyje nutarta palikti galioti Atestavimo komisijos 2018 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 55/75 priimtą sprendimą suteikti Stanislovui Stanioniui antrąją auksuotės restauratoriaus kvalifikacinę kategoriją.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos
Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo
komisijos pirmininkė

dr. Jūratė Senvaitienė

Tel. 8 699 21121

El. p. *senvaitiene@gmail.com*